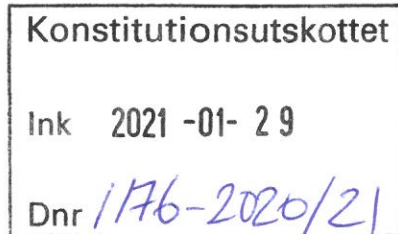

Lars Hjalmered
Riksdagsledamot (M)
2021-01-29

Dnr

Hemställan om granskning av Näringsministerns hantering av stöd till företag som drabbats särskilt hårt av coronapandemin

Bakgrund

Under det senaste året har besked getts och beslut tagits om olika stöd till såväl medarbetare som företag och företagare, som drabbas ekonomiskt av coronapandemin.

Att staten hjälper företag som drabbats hårt av pandemin är principiellt viktigt. Kan företag överleva kommer färre människor att bli arbetslösa och det kommer att gå snabbare för Sverige att återhämta sig efter krisen.

Stöden till drabbade företag har kantats av ett antal återkommande problem. För det första har det vanligen tagit lång tid för regeringen att bestämma sig om drabbade företag ska få hjälp eller inte. När regeringen väl bestämt sig och kommunicerat ett löfte i media har det vanligen tagit flera månader innan regeringen lämnat nödvändiga lagförslag till riksdagen. Efter beslut i riksdagen har det för berörda myndigheter ofta tagit veckor att anpassa datorsystem och på andra sätt förbereda för att företag ska kunna ansöka om stöd. Det har alltså tagit mycket lång tid, ibland flera månader till det att de drabbade företagen har fått stödpengarna utbetalade.

Att det under den initiala fasen av coronapandemin, under första kvartalet 2020, tog tid för regeringen att ta fram stöden är förståeligt, men nu har vi snart levt ett år med restriktioner som snabbt har ändrats vilket orsakat stora problem för företagare.

I budgetpropositionen för 2021 nämnde inte ens regeringen att det fanns risk för en andra våg där smittotalen skulle eskalera och förlängde därför inte de stöd som hade kommit på plats tidigare. Detta i sin tur ledde till att när våren var över och smittotalen under hösten började öka igen så kunde inte nya stödåtgärder vidtas förrän budgetpropositionen hade godkänts i riksdagen, vilket i sin tur resulterade i att företag fått vänta lång tid på att få stöden utbetalade. Regeringens oförmåga att se de potentiella riskerna med pandemin och oviljan att ta det säkra före det osäkra har alltså fått direkt effekt på landets företag.

Ett annat problem har varit regeringens ryckighet med olika besked, olika villkor för vem som får stöd, villkor som ändras från en månad till en annan, och i förlängningen stora svårigheter för myndigheter att genomföra regeringens förslag på ett effektivt sätt.

Enligt budgetlagens 1 kap. 3 § anges att i statens verksamhet ska hög effektivitet eftersträvas och god hushållning iakttas. I förarbetena anges att med hög effektivitet åsyftas att den statliga verksamheten bedrivs så att de mål riksdagen har satt upp nås i så hög grad som möjligt inom ramen för tillgängliga resurser. Verksamheten kan då sägas vara ändamålsenligt utformad. Med att god hushållning iakttas menas att onödiga utgifter ska undvikas och att verksamheten bedrivs med hög produktivitet, att statens medel ska hanteras säkert samt att statens tillgångar i övrigt och skulder ska förvaltas väl (prop. 1995/96:220 s. 19 f).

Regeringens hantering av det så kallade omställningsstödet brister i budgetlagens krav på hög effektivitet.

De flesta företagare går i tron att stödet kommer eller redan borde ha kommit. I bästa fall kommer drabbade företag att kunna ansöka och få pengar i mars eller april 2021.

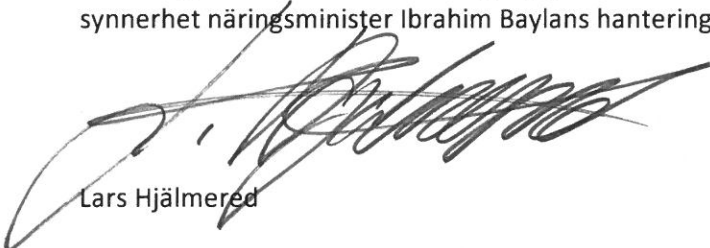
Regerings senfärdighet gör att risken är överhängande att företag går i konkurs till följd av att de tvingats vänta under flera månader på om de får nödvändig hjälp eller inte. Med det kan många jobb gå förlorade, till synes helt i onödan och som direkt följd av regeringens senfärdighet.

Regeringen har tidigare fått kritik för agerande som går mot budgetlagen och som kan likställas med de konsekvenser som vi idag kan se bland företag till följd av en anmärkningsvärt senfärdig hantering. I en tidigare anmälan till konstitutionsutskottet (dnr 1487-2014/15), bilaga A2.6.1, begärdes att utskottet skulle granska regeringens beslut om frysning av projekt E4 Förbifart Stockholm. Anmälan tog fasta på budgetlagens krav på hög effektivitet och en god hushållning. Utskottet riktade därför kritik mot regeringen för att inte ha vidtagit de åtgärder som var nödvändiga och därtill förorsakat både stora förseningar och fördröjningar.

Likt den tidigare anmälan gällande projektet E4 Förbifart Stockholm saknas det, såvitt framkommit, skäl för att besked och förslag gällande företagsstöd från regeringen ska dra ut på tiden.

Konstitutionsutskottet bör granska regeringens hantering av omställningsstödet till företag som drabbats särskilt hårt av coronapandemin och om det strider mot budgetlagens krav på hög effektivitet i statens verksamhet.

Mot bakgrund av ovanstående begär jag att konstitutionsutskottet granskar regeringen och i synnerhet näringsminister Ibrahim Baylans hantering av ovan angivna ärende.

Lars Hjalmered